

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

A leánynevelés

és az élvezetek.

A leányok helyes nevelése oly szent és nehéz feladata a szülőknek, hogy e tekintetben sohasem lehetünk nekik alkalmatlanok jó tanácsainkkal. Fontosságát fejtegetni teljesen felesleges, mert művelt szülőknek irunk, kik maguk is belátják, hogy a sima velencei tükörlapot egy lehelet elhomályosítja és képtelenné teszi a sugár visszaverésére.

Ilyen fényes tükörlap a gyermek lelkülete. De ne feledjük azt sem, hogy az üveg törékeny és azért csinján kell vele bánnunk.

Ezuttal az élvezeteknek a leánynevelésre való hatásáról akarunk szólni.

Az élvezetek tagadhatlanul nagy hatással vannak lelkünkre. Egyik javít, másik ront; egyik gyönyört szerez, a másik is gyönyörködöt ugyan az élvezés pillanatában, de később csömört okoz; egyik lanyha szellő, tavaszi nap-sugár, reggeli harmat, mely üdítőleg jótékonyan hat a lelkünkre, — a másik öldöklő, mint a Szamum szele és bilincsekbe veri az agyat, mint a mákony. Sokszor egy élet boldogságával fizetjük

meg az élvezet, mely egy percre gyönyörködötetett. Észre se vesszük a kis fekete pontot lelkünkön, melyet valamely tovasuhant élvezet hagyott maga után, s csak akkor érezzük a fájdalmat, mikor az mindinkább terjed, mint a rágódó seb.

A fiatal emberre is végtelen nagy hatása van az élvezeteknek, annál inkább a gyöngé női lelkületre, mely mint a viasz, olyan lágy és hajlékony.

Sokan azt hiszik, hogy jól nevelik gyermekeiket, ha egyáltalán távol tartják őket az élvezetektől; így vélik őket legjobban megvédhetni a káros hatásoktól. Bevágják az ok utját, hogy az okozat létre ne jöhessen. Helytelen dolog. A lélek gyönyörét és egyik tápszerét az élvezetek teszik, s valamint a test fejlődése, izmosodása sokban függ a tápszerektől, épp úgy a lélek és vele együtt az erkölcsi érzet fejlődése is azoktól a nedvektől függ, melyeket beszí.

A legelső élvezet, melyben mindenki, s így a leánygyermek is részesül, a társalgás. Ez a lelkek érintkezésének utja, melyet elzárni nem lehet, nem szabad. Helytelennek tartjuk azért, ha

a leánygyermek csak a társalgó- vagy nevelőnő körére vannak szorítva, s nem látnak, nem hallanak semmit azonkívül, a mit a nevelőnő elibök tár. Be kell eresztetni a leánygyermeket a társaságokba — értjük a családi kört — hol társadalmi illemet sajátít el; megismerkedik az őt környezővel, lát, hall és tanul. Csak akkor kell őt onnan távortartani, ha olyasmi kerül szőnyegre, amit hallania nem szabad.

Egy másik neme az élvezeteknek, amiben a gyermeket minél gyakrabban kell részesíteni: a séta. Épp olyan egészséges hatása ez, mint hasznos. Egyfelől üdíti és erősíti a testét, s másfelől gazdagítja a lelkét az előtte felmerülő tárgyak és képek benyomásaival, amelyek mind élénken és tartósan nyomódnak be a gyermek elméjébe.

Ismét más gyermekévezet az olvasás. Erre is könnyű reászoktatni, mert ritka gyermek nem szeret olvasni. Egyik képes, a másik mese-, a harmadik verses könyv után vágyik, sőt van olyan is, aki már ötéves korában mohón forgatja a — számtani könyveket. Mindenestre ezek a korai olvasási vágyak

A „BÁCSKA” TÁRCÁJA.

Lesben.

Kipusztult a sok nyúl a füzes-irtásból,
Vadkacsa se röppen a közeli sásból,
Egy-két veréb csacsog köröttem a réten,
Néhány varjú suhan keresztül a légen.

Csillogó hólepel borítja a földet,
Nem látni a fákon egy levélnyi zöldet.
Csend az egész rónán, egy lövés se hallszik,
Vastag kérge alatt a Tisza is alszik . . .

Valami mondhatlan szomorúság száll meg,
Repülő képzelmem a Dunánál áll meg,
Paloták a partján, nagy kőhidak rajta,
Bűn, gyönyör, csillogás, ezerféle fajta! . . .

Édes kicsi falum, drága pusztaságom!
Te voltál a dajkám, te vagy a világom!
Mit nekem a város, millió csábjával,
Mit nekem a Duna, kövezett partjával!

Csobogj a fülembé, szöke Tisza habja,
Szólj te is, ringass el, kis falum harangja!
Itt érjen az örök, a megváltó álom,
S a Duna felé még a lelkem se szálljon.

Balla Miklós.

Különös párbajrahívás.

— Németből. —

A mult század elején I. Pál, orosz cár, párbajra hívta Európa uralkodóit, hogy — amint mondá — párbajjal vessenek véget a háboru borzalmainak.

Akkoriban sokan azt gondolták, az egyetlen példa az ujkor történelmében. Pedig a következő eset az ellenkezőt mutatja.

IX. Károly, a svédek királya, az 1611. esztendőben párbajra hívta ellenfelét, IV. Keresztély dán királyt, s nemsokára éles-hangu feleletet kapott rája. Mind a két levél igen figyelemreméltó, s tiszta, szemléltető képet nyújt a XVII. század műveltségi állapotáról.

„Mi, Károly, Isten kegyelméből a svédek, góthok, vendek stb. királya, adjuk tudtadra Neked, IV. Keresztély, Dánia Királya,

hogy nem keresztyén és becsületes király módjára cselekedtél, amikor a két korona között ezeltől 14 esztendővel Stettinben megkötött békét minden kényszerűség és minden ok nélkül megszegve, hadseregeddel megtámadtad városunkat, Calmárt, a várost megostromoltad és mind az erősséget, mind Oelandot s Borgholmot hitszegően elfoglaltad s ezzel alkalmat adtál kegyetlen vérengzésre. De hiszünk Istenben, a Mindenhatóban, aki igazságos bíró, hogy a Te jogtalan eljárásodat meg fogja boszulni, meg fogja büntetni. S mivel mi eddigelé minden igazságos eszközt fölhasználtunk, hogy a kiegyezést létrehozzuk, Te pedig azokat mindenkoron mellőzted: — mivel ugyanis közel vagy hozzánk, a legrövidebb utat-módot ajánljuk tehát, hogy a harcnak véget vessünk. A görögök ősi szokása szerint állj ki velem viadalra nyílt mezőn te két fegyveres szolgáladdal. Mi, Veled egyformán, pusztán bőr mellvédőben, sisak és páncél nélkül, csupán kivont karddal állunk szembe. Ami a másik kettőt illeti, kik bennünket kísérnek, ám jelenjenek ők meg teljes vértetben. Az egyik két pisztolyt s egy kardot, s a másik pisztolyon és kardon kívül egy

utalnak a gyermekben szunnyadó tehetségekre, melyek célszerűen fejlesztve, az ő igazi rendeltetése felé vezethetik. Azért engedni kell e vágyaknak. Gondoskodni kell olyan könyvekről, melyek a gyermek felfogásának és hajlamának megfelelnek, anélkül azonban, hogy az olvasásra erőltetnők. Az a fő, hogy az mindig csak élvezet maradjon számára. Sőt meg is kell tiltani az olvasást, el kell venni tőle a könyvet, ha tapasztaljuk, hogy tulságosan elmerül az olvasásba, a tanulást is elhanyagolja, vagy a játéktól idegenkedik miatta. Mert csakis szórakozásul, üdítésül szabad a gyermeknek, különösen a leánygyermeknek megengedni az olvasást. Azért kellőleg meg is kell válogatni a könyveket, amiket a gyermek kezébe adunk, hogy csakis tisztát és jót vegyen be belőle az ő tiszta, fogékony és ártatlan lelke. Olyan könyvet adjunk a gyermek kezébe, melyet fel tud fogni, melyben az emberi külső és belső életet szép, de igaz alakjában látja visszatükröződni.

Végre a gyermekjátékokról is kellene szólnunk, mert ezek kétségkívül hasznos és szükséges élvezetet nyújtanak a gyermekeknek; ez az élvezet azonban nagyon elágazó, s azért olyan sok a mondani való róla, hogy inkább máskorra halasztjuk.

Közigazgatási bizottsági ülés.

A vármegye közigazgatási bizottsága rendes havi ülését folyó hó 5-én tartotta meg Latinovits Pál főispán elnöke alatt. A bizottság tagjai közül jelen voltak: ifj. Vojnits István alispán, dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, főorvos, Scultéty Ferenc árvaszéki elnök, Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő, Sztankovits György főmérnök, Popovits Aurél kir. főügyész-

helyettes, Fernbach Károly, dr. Molnár Károly, Szemző Gyula, dr. Mikosevits Kanut főügyész, Seherer Rezső aljegyző, mint a bizottság jegyzője.

Közegészségügy.

Dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, főorvos a közegészségügy állapotára vonatkozólag jelentette, hogy az uralkodó kórállapotok voltak a légzőszervek heveny s idült hurutos és lobbos bántalmi. A heveny fertőző betegségek nagyobb számú fellépése következtében a vármegye területén az általános egészségügyi viszonyok nem voltak kedvezőek. Ezen tömeges fellépés egyes községekben járvány alakjában mutatkozott, melynek elfojtására elrendelt szigorú intézkedéseknek immár eredménye is mutatkozik, amennyiben a vörheny, kanyaró és hagymáz tetemesen csökkent. Az ezen időszakban előfordulni szokott betegségek, mint a légzőszervek heveny és idült, hurutos és lobbos kór állapotai; az influenza több helyen észleltetett. Roncsoló toroklob előfordult 14 községben; vörheny 11 községben 70 esetben, kanyaró 5 községben 257 esetben, hagymáz 28 községben 234 esetben, meghalt 22, meggyógyult 123, ápolás alatt 89. Előfordult még a himlő Zentán 4 esetben és a járványos fültömörig lob Martonoson 1 esetben. A gyógyszerértárujgyre vonatkozólag jelenti, hogy az ósziváci Üdvözítőhöz címzett gyógyszerár Decsi Ignácra Merkel Ádáma ruházott át s dr. Dembitz Sándor szilbácsi körorvosnak kézigyógytár adományoztatott.

Közádók.

A közádók november havi állapotáról Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelenti, hogy egyenes adóban 1905. december hóban befizettetett 499,717 korona 17 fillér. 1904. december hóban befizettetett 619,802 korona 78 fillér. Az elmúlt hóban kevesebb 120,135 korona 81 fillér. Az 1905. január hó 1-től december hó végéig befizettetett 4.910,464 korona 99 fillér. A múlt év hasonló időszakában 10.486,675 korona 23 fillér. Ez évben kevesebb 5.516,213 korona 24 fillér.

Hadmentességi díjban 1905. december hóban befizettetett 11,313 korona 34 fillér. 1904. december hóban befizettetett 29,910 korona 30 fillér. Az elmúlt hóban kevesebb

18,596 korona 96 fillér. 1905. január hó 1-től december hó végéig befizettetett 46,363 korona 45 fillér. 1904. év hasonló időszakában 138,587 korona 34 fillér. Ez évben kevesebb 92,218 korona 89 fillér.

Bélyeg- és jogilletékben 1905. december hóban befizettetett 96,024 korona 13 fillér. 1904. december hóban befizettetett 206,357 korona 46 fillér. Elmult hóban kevesebb 110,333 korona 33 fillér. 1905. január 1-től december hó végéig befizettetett 1.398,054 korona 64 fillér. 1904. év hasonló időszakában 3,016,771 korona 12 fillér. Tehát ez évben kevesebb 1.618,716 korona 48 fillér.

Fogyasztási és italadóban 1905. december hóban befizettetett 195,438 korona 94 fillér. 1904. december hóban befizettetett 77,831 korona 78 fillér. Elmult hóban több 17,607 korona 06 fillér.

Ügyészség.

Popovits Aurél kir. főügyész-helyettes jelenti, hogy az ügyészség felügyelete alatt a fogházban példás rend és tisztaság van. A felügyelet és biztonság teljesen kifogástalan, ragályos betegség nem fordult elő, az egészségi állapot jó. A fegyelem szigorú, fegyelmi büntetés az őrség körében és a tartóztatknál nem alkalmaztatott.

A múlt hó folyamán 55 letartóztatott volt elhelyezve. Jogérvényesen elítelt: fogházra 8, börtönre 36, elzárásra 2. Felebbezés alatt álló vizsgálati fogoly 4, elítéletlen vizsgálati fogoly 3. A hódsági, kulai és apatini járásbírói fogházakban a rend és a tisztaság kifogástalan.

Tanügy.

Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő bejelenti, hogy a lefolyt hónapban Katymár, Madaras, Mélykut, Őrszállás, Paripás, Bácsordas és Militics iskoláit látogatták meg segéd-tanfelügyelői.

Mint hogy Őrszálláson a róm. kath. és gör. kel. iskolákban a magyar nyelvi oktatás eredménye nem felel meg a törvényes követelményeknek: szükségesnek tartja a folyó tanév II. felében ezen iskolák újból való meglátogatását. A katymári 3 róm. kath. és a madarasi róm. kath. elemi iskolánál a magyar nyelvi oktatás eredménye általában kielégítő.

A bácsordasi, paripási és a militicsi

musketát is hozhat magával. Ha pedig meg nem jellemél, nem tartanánk Tégedet becsületéző királynak, annál kevésbé katonának. — Kelt Risbej melletti táborunkban, 1611. augusztus 12-én.*

A dán király erre következőképen felelt:

„Mi, IV. Keresztély, Dániának s a norvégoknak stb. király, tudatjuk Veled, IX. Károly, svéd király, hogy a Te goromba, udvariatlan leveledet egy harsonástól kezünkbe kaptuk. Eféle írást semmikép se vártunk Tőled. Ámde vesszük észre, hogy a kánikula még nem mult el, s a nagy hőség teljesen megzavarta az agyvelődet. Eltökéltük tehát, hogy a régi példabeszédhez tartjuk Magunkat: a milyen a Jó napot, olyan a Fogadj Isten! — Leveledre ez szolgáljon válaszul: A mi írásodnak első részét illeti, hogy mi nem keresztyén és becsületes király módjára cselekedtünk, amennyiben a stettini békét megszegtek, — e részben nem mondasz igazságot, hanem úgy beszélsz, mint aki szidalommal akar védekezni, mivel nem bízik magában, hogy igazságát karddal bizonyítsa. A legvégső szükség kényszerített Bennünket e háborúra. S hiszünk, hogy ezért Isten előtt igazolást

nyerünk amaz itéletnapon, holott Te is meg fogsz jelenni, hogy számot adj mindamaz ártatlan vérért, mely e háboruban kiömlék és a kegyetlenkedésekért, miket Te ellenfeled s más egyéb emberek ellen elkövettél. Irod továbbá, hogy Mi Calmár várost megtámadtuk és Oeland még Borgholm várakat hitszegően foglaltuk el. Ez sem igaz. Mert a várat becsülettel foglaltuk el. S szégyenkezned kellene, valahányszor csak rá gondolsz, hogy sem a szükségességekkel fölszerelni, sem pedig megvédelmezni nem tudtad, hanem ahelyett engedted, hogy orrod elől elfoglalták. S Te mégis azt akarod, hogy jó katonának nevezzenek? Ami pedig a párbajt illeti, melyet Nekünk följánlottál, — az efelét igen nevetésesnek tartjuk, mert jól tudjuk, hogy Téged már eléggé megbüntettet az Isten*, s hogy sokkal üdvösségebb volna Neked a meleg kályhasarokban maradnod, semmint hogy Velem viaskodjál. Sokkal nagyobb ezüzség van valamin jó orvosra, aki bomlott eszedet megigazítsa, mint Velünk párviadalra kiállanod. Szégyeld magadat, vén bolond, becsületéző királyra így rátámadnod! Ilyesmit talán a vén

* Károly királyt nem sokkal az előtt gutaütés érte.

asszonyoktól tanultál, kik megszokták a nyelvelést. Hadd csak abba az irkálást is. Alighanem lesz Neked még más dolgod is. S hiszem, hogy Isten segedelmével minden erődre szükséged lesz. Egyuttal figyelmeztünk Téged, hogy heroldunkat s a két harsonást bocsásd szabadon, kiket Te a hadiszokás ellenére elfogattál, amivel gyöngé elmédről tettél tanubizonyosságot. Azt csak elhiheted, hogy ha Te nekik a legkisebb bajt okozod is, azzal még nem verted le Dánországot s a norvégeket. Vigyázz magadra, nehogy e részben mást tégy, mint a mit tenned kell. Ez a feleletünk a Te goromba és udvariatlan leveledre. — Kelt Calmár városunkban, 1611. augusztus 14-én.*

Mind a két levélből kitünik, hogy a XVII. század kezdetén még sok gorombaságnak és vadságnak kellett uralkodnia a társadalmi érintkezésben, mivel a két király oly módon bánt egymással, a milyent napjainkban közönséges emberek is aligha engednék meg egymásnak. E részben kivált a dán király válasza tűnik ki, melyet érdekes emlékjelül lehet tekinteni az akkori korszak műveltségének.

róm. kath. elemi iskolákban a tanítás nyelve immár magyar és a tanítók a magyar beszédet ezekben az iskolákban kiváló buzgalommal és a körülményekhez képest dicséretes sikerrel tanítják. Legjobb a magyar beszéd tanításának eredménye a paripási róm. kath. iskola V—VI. leányosztályaiban, melyet Spielvogel Mária tanítónő vezet.

Elismerésre méltó buzgóságot tanúsít a magyar beszéd oktatásában Militicsen a községi óvoda vezetője: Eisele Julia.

A bácsordasi községi iskolában a tanítás eredménye még most nem minősíthető kitűnőnek, mivel az összes osztályok óriási zsufoltsága mellett a különben képzett és ügyes tanerők legjobb törekvése jórészt meg hiúsul. A szükséges új tantermek felépítése után azonban az iskola, beléletének színvonalát tekintve, minden bizonynyal a legjobb tanintézetek közé emelkednék.

Államépítészet.

Sztankovits György kir. főmérnök jelentése szerint a törvényhatósági közutak a hosszantartó állandó esőzések miatt sokat szenvedtek, különösen a kiépítetlenek, melyeken a közlekedés meg volt nehezítve. A kiépített műutakon a kavicsbeágyazások befejeztettek.

Az új utépítési munkák a kedvezőtlen téli időjárás miatt szüneteltek, kivéve a bácsborsódi törvényhatósági közut Bácsborsód község belsőségén átvonuló 320 folyó méter hosszú szakaszán és a topolya-verbázi törvényhatósági közut Kishegyes, Szeghegy és Feketehegy községeken átvonuló szakaszán, ahol azok részben folyamatban voltak, a téli fagyok beálltak azonban szintén beszüntetettek. Bejelentette továbbá, hogy a bácsborsódi postahivatal távirddával egyesítettett és 1905. évi november hó 1-én a forgalomnak átadott.

Állategészségügy.

Illy György törvényhatósági m. kir. állatorvos bejelenti, hogy december hóban az állategészségügy valamivel kedvezőtlenebb volt, mert sertésvész 12 községben lépett fel, de a megtett szigorú intézkedések következtében már csökkeni látszik.

Az üresedésben levő bácsbokodi, ókéri és militicsi körállatorvosi állások betöltésére intézkedés tétellett.

H i r e k.

Dr. Városov Gyula kalocsai érsek ünnepélyes beiktatása folyó hó 14-én vasárnap lesz. Önagyméltósága, ki jelenleg Budapesten a jezsuiták zárdájában lelki gyakorlatokat végez, a jövő hét folyamán érkezik székvárosába. Az érkezés napját nem közlik, mert a főpásztornak óhaja és kérése, hogy minden ünnepélyes fogadtatás mellőztessék. Főpásztorunk a kalocsai tisztelegő küldöttségeket szombaton, folyó 13-án, a vidéki tisztelegő küldöttségeket pedig vasárnap, e hó 14-én az ünnepélyes istentisztelet után fogadja. Vármegeyénk, Zombor, Szabadka, Ujvidék törvényhatósági bizottságai és Zenta város népes küldöttségeket menesztettek a beiktatási ünnepélyre.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Pencz Gusztáv számtisztet számellenőrré nevezte ki.

Kinevezés. A belügyminiszterium a torzsai anyakönyvi kerületbe Schick Ede segédjegyzőt, a bácsborsóvárosiba pedig Hollós Károly segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki.

Kinevezés. Latinovits Pál főispán Jablonszky Aladár díjtalan közigazgatási gyakoronokot, tb. szolgabíróként jelenlegi beosztásának meghagyásával díjaz közigazgatási gyakoronokká nevezte ki.

Kinevezések és előléptetések. Latinovits Pál főispán Zsigmond Gyula az apatini szolgabírói hivatalhoz beosztott köz-

igazgatási gyakoronok, tb. szolgabíró, — Pávlovits Fedor közigazgatási gyakoronok, tb. árvaszéki ülnököt, — és dr. Késmárky József közigazgatási gyakoronok, tb. árvaszéki ülnököt a magasabb segélydíjjal javadalmazott közigazgatási gyakoronoki állásra előléptette.

Kinevezés és áthelyezés. Latinovits Pál főispán Trenka Kálmánt az apatini főszolgabírói hivatalhoz beosztott díjtalan közigazgatási gyakoronokot, díjaz közigazgatási gyakoronokká nevezte ki és egyidejűleg a zsablyai főszolgabírói hivatalhoz helyezte át.

Megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Mihálik István zombori állami főgimnáziumi ideiglenes minőségű rendes tanárt állásában végleg megerősítette.

Gróf Teleki Árvéd jótékony-sága. Gróf Teleki Árvéd Ujvidék város országgyűlési képviselője 1000 koronát adományozott az ujvidéki szegényeknek és a behívott póttartalékosok családjainak segélyezésére.

Hírek a kalocsai egyházmegyéből. Az 1905. évre kitűzött theologiai tételök kidolgozásáért a következő plébánosok és papok részesültek jutalomban: Bedsula Bálint bégéri, Százmán Károly bajsai, Hengen József boróci plébánosok 200—200 koronát nyertek; 100 koronát nyertek a következők: Romy Gergely monostorszegi, Szalay Károly bajai, Milla Imre volt szenttamási, Roginer Gyula volt kishegyesi káplánok és Dulosy Jenő zentai hitoktató. Az óbecsei szállási tanítói állomásokra a következő tanítók választottak meg: Gulyás Imre, Varga József és Sági István.

Jutalmazás. A földmívelésügyi miniszter Söti Józsefnek az országos gazdasági munkás és cselédségpénztár magyarkanizsai helyi bizottság intézőjének a segélypénztár érdekében kifejtett ügybuzgó tevékenységeért 200 korona jutalmat adományozott.

Jurista-bál. Folyó hó 5-én tartotta meg a Jurista-bál előkészítő bizottsága alakuló ülését, melyben a szűkebbkörű bálbizottság a következőleg alakított meg: Védnök: Latinovits Pál. Tiszteletbeli elnökök: Hauke Imre, id. Janovich Gyula, Koczkar Zsigmond, dr. Kosztits Lázár, Popp György, Vértesi Károly, Vojnits István. Elnök: Pribil Ernő. Alelnökök: dr. Alföldy Árpád, Lederer Pál, dr. Novák Flermér, dr. Pataj Sándor, dr. Szántó Ferenc, dr. Szemző Dezső, Szieber Ödön. Titkár: dr. Késmárky Béla. Főpénztáros: dr. Moldován Lajos. Pénztárosok: dr. Matzitz Gyula, Zsuffa Jenő. Ellenőrök: dr. Bikár Vojn, dr. Kraus Miklós, dr. Poór Béla, Zsigmond János. Jegyzők: dr. Bruck Jenő, dr. Somody János, Eremin György, dr. Gál Rezső, Salgó László, dr. Turányi Zsigmond, Ugray László, dr. Vujits Sándor. Háznagy: dr. Birvalszky György. Cigánybárok: dr. Zátanyi Dezső. Táncrendezők: Bugarszky Nenád, Falcione László, Horvátovits László, Lallosovits György, Pavlovits Ozren, Poppovits Koszta, dr. Sándor Manó, Szondy István, dr. Trischler Aladár, Veszeloovszky István. A rendezőség soraiban pedig ott látjuk teljes számban városunk juristáit. A bálbizottság a legnagyobb lelkesedéssel hozzá is látott már a mindenképpen fényesnek s nagystilűnek tervezett bál előkészítéséhez. Az illusztris vezetőség fényes sorai s a rendezőség agilis gárdája remélni engedi, hogy az idei Jurista-bál méltó lesz régi nagy hírehez s megverszerte legfényesebb mulatsága lesz az idei farsangnak. A meghívók már a jövő héten szét lesznek küldve s a rendezőség nevében ezután is felkérjük mindazokat, akik akár a maguk, avagy ismerőseik részére meghívóra igényt tartanak, de tévedésből meghívót nem kaptak volna, forduljanak eziránt a bálbizottság titkárához dr. Késmárky Béla urhoz.

Bál. A zombori iparos dalárda f. évi február hó 1-én tartja meg farsangi dal- és táncestélyét. A dalárda agilis karmestere, Szántó Károly ismét egy pár újabb számmal fogja meglepni a közönséget. A műsort legközelebbi számunkban közöljük.

Protestáns bál. A zombori evangélikus templom építési alap javára a protestáns ifjuság f. hó 5-én fényes bált rendezett a Vadászkiút szálló összes termeiben.

A bál iránt nagy érdeklődéssel viseltetett közönségünk. A saionnak a legfényesebb és legjobban sikerült bálja volt ez, amely a szép célra jó anyagi sikerrel zárult. Jelen voltak városunk legelőkelőbb családjai: Vojnits István alispán, Fernbach Károly orsz. képviselő stb. stb. Stercz lovag, cs. és kir. őrnagy és Petrovits m. kir. honvéd őrnaggyal, élükön a cs. és kir. közös és a m. kir. honvéd tisztikarral, kiknek nagyrésze mint a bál rendezői tevékeny szerepet játszott a bál sikerének érdekében. A jelen volt urasszonyok és urleányok névsorát, kiket tudósítónknak összeírni sikerült, az alábbiakban adjuk: Urasszonyok: Fernbach Károlyné, Sréter Károlyné, Rácz Sománé, Schick Rezsőné, Lombos Alfrédné, Major Józsefné, Weszely Ferencné, Steiner Lajosné, Cselyuska Mártonné, Trischler Gyuláné, Baumann Nándorné, öz. Grumann Károlyné, Khloyber Lajosné, Michels Jánosné, Gehring Edéné, dr. Jovánovits Józsefné, Tomcsányi Aladárné, dr. Bruck Árminné, Fischer Lajosné, dr. Németh Arthurné, Halm Ervinné, Csihás Béláné, Kirchner Károlyné, Halm Ottóné, öz. Szauer Ferencné, öz. Lombos Emánuelné, Nasits Paula, öz. Ehrenberger Emilné, dr. Donoszlovits Vilmosné, Baky Elekné, Temesváry Józsefné, Alföldy Gedeonné, öz. Rudich Mihályné, Klein Izidorné. — Urleányok: Alföldy Flóra, Baumann Mariska, Beretvas Constanc, Donoszlovits Erike, Ehrenberger Edith, Gehring Lenke, Grumann Janka, Grumann Jolán, Halm Marussa, Hajnal Ida, Jancsik Adrienne (Budapest), Jovánovits Leona, Kirchner Madlén, Klucsarics Hedvig (Temesvár), Michels Margit, Puskás Piri (Arad), Szekenderovits Ilonka (Szabadka), Szakáll Margit, Szauer Ilonka, Trischler Emuska (Hódság), Weszely Etelka, Weszely Mariska.

Nyomdászaink mulatsága. A magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők országos szervezetének zombori csoportja folyó hó 6-án tartotta meg szedőversenyyel és világpostával egybekötött mulatságát. A szedőversenyre — mint már jeleztük — a Bittermann Nándor és fia nyomdájából Kanyó Béla, Lukits András és Rudnyák Nándor, Báits Vladimír nyomdájából Varga Sándor és Kollár József nyomdájából Tarnóczy Imre és Wertenbach István jelentkeztek. A verseny előtt Hajósevits Ferenc a versenybírósg elnöke röviden ismertette a jelenvoltagekkal a szedőszekrény elhelyezését, a szedés művészetét, majd felolvasta a versenyszabályokat. 9 órakor a szedőverseny megkezdésére jelt adott. A versenyzőkön meglátszott a versenyjel megadása alkalmával az izgatottság. Az első 10 percen már némi előnyt nyertek Lukits András és Kanyó Béla, amely előnyt 30 percig már három sor kész szedésre fokoztak, s egyöntetűen emeltek; majd később előtérbe lépett Rudnyák Nándor, aki Varga Sándorral együtt lett szedésével készen. Varga higgadtan és ügyesen dolgozott. Első lett Kanyó Béla 46 perc alatt 5 hibával, 25 korona. Második Rudnyák Nándor 48 perc alatt 3 hibával, 13 korona. Harmadik Lukits András 46 perc alatt 10 hibával, 7 korona. Varga 17 hibával 48 perc, Wertenbach 28 hibával 55 perc és Tarnóczy Imre 17 hibával 57 perc alatt. A versenyből tehát a Bittermann Nándor és fia nyomda alkalmazottai fényesen kerültek ki. Kár, hogy a közönség az érdekes verseny iránt nagyobb érdeklődést nem tanúsított. Iróink közül Vértesi Károly és dr. Pataj Sándor, nyomdatulajdonosaink közül pedig egyedül Bittermann Sándor vett részt. A szedőverseny után Sziráky Lajos a „Légy” című monologot szavalta el, állandó derűségben tartva a nagyszámban megjelent közönséget. Ezután a fiatalság tánca perdült és vígan ropta egész a hajnali harangszóig. Szünetek alatt képes levelező-lapokat árusítottak a bál szépei, melynek eredménye a következő: legtöbb levelező-lapot Jenőfi Mariska adott el és a legtöbb levelező-lapot Mándits Matild nyerte. Mindegyikük igen értékes ajándékban részesült.

Istenháza. Az egyik kácsi csucs-ivekben emelkedik fel az ég felé, a másik fölé hatalmas ivezetű boltozat borul, míg egy harmadiknak egyenes vonalú négyszög alak-

ját egyszerű dór vagy diszes fejezetű korinthusi oszlopok hordozzák. Egynek gazdag tagozatu hajóiban misztikus varázsu félhomály dereng, másnak tagozatlan, de nagy arányu hajóját a nagyszerű üvegkupolán vagy az óriási boltozatos ablakokon keresztül mennyei derű árasztja el. Van istenháza minden különösebb dísz nélkül, van festett és faragott műemekekkel, pazarul ékesített. Ilyen különbségeket ismerünk istenháza és istenháza között. Abban azonban minden istenháza egyenlő, hogy nyitva áll szegény és gazdag, férfi és nő, gyermek, ifju és öreg előtt egyaránt, valaki csak lelkében szomjuhozza az égnei malasztját. Az istenháza elé tilalomfát állítani nem lehet. Az ur mindenütt jelen van, ahol az ő nevében ketten-hárman összegyűlekeznek, akár milyen az e célra rendelt épület s akárki hirdeti benne az isten igéit, ha az Urnak talán méltatlan, de valószínűleg hivatott szolgálja. Annál nagyobb megütközéssel hallottuk és alig is vagyunk hajlandók elhinni a zárdai leányiskola vezetőségének azon intézkedését, mely a növendék leánykakat szigorú büntetés terhe alatt tiltja egyik templomunk látogatásától még az esetben is, ha szüleikkel mennének oda. Az iskolának joga van megkivánni növendékeitől, hogy az intézeti istentiszteletben híven részt vegyenek, de ahhoz már nincsen, nem lehet joga, hogy más istentiszteletből, ha nem esik egybe az intézeti istentisztelettel, kirekessze őket. Ellenkezőleg az iskola csak örülhet, ha a növendékek fokozottabb mértékben teljesítik vallásos kötelességüket, semmint az intézeti törvények megkövetelik. Ha megbízható forrásból szerzett értesülésünk megfelel a valóságnak, hisszük, hogy az igazgatóság e szigorú tilalmat, melyet még ha jó intencióból fakadt is, éppen vallásos szempontból alig lehet igazolni, meg-fogja szüntetni.

(Beküldött.)

Az ügyvédi kamara köréből.

A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Grüner Samu dr. és Mihályi János zombori ügyvédek önkéntes lemondásuk folytán az ügyvédek lajstromából törölte s hogy irodáik részére gondnokot kirendelni nem volt szükséges. Ugyancsak önkéntes lemondás folytán törölte az ügyvédek lajstromából Vojnits Gyula dr. szabadkai ügyvédet is, aki az irodájához tartozott iratokat Veréb Gyula dr. szabadkai ügyvédnek adta át.

Hymen. Aczél Henrik szabadkai festőművész eljegyezte Kainer Ilonkát, Kainer Vilmos butorgyáros leányát Szabadkán.

Halálozás. Gyorgyovanszky György ügyvéd, nyug. törvényszéki bíró és a Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület igazgatója folyó évi január hó 6-án délelőtt 9 órakor 63 éves korában meghalt. A család a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Gyorgyovanszky Györgyné szül. Bálint Róza ugy a maga, valamint az alulírottak és még számos rokonai nevében is a legmélyebb fájdalomtól sújtva jelenti, hogy szeretett és felejtetetlen jó férje, illetve édes atyjuk, fia, nagyatyjuk, apósuk és rokonuk Gyorgyovanszky György ügyvéd, nyug. törvényszéki bíró és a Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület igazgatója folyó évi január hó 6-án délelőtt 9 órakor életének 63., boldog házasságának 36. évében hosszas, súlyos szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után jobblétre szenderült. A megboldogultnak földi maradványai folyó évi január hó 8-án délelőtt 10 órakor fognak a gyászházából (Erzsébet-körsz. 1. szám) a róm. kath. plébániatemplomba vitetni és az ott megtartandó gyászmise után a szent Rókus temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Zombor, 1906. évi január hó 6-án. Áldás emlékének. Béke hamvainak! Id. Gyorgyovanszky György, atyja. Gyorgyovanszky Eta férjezett Városov Károlyné, Gyorgyovanszky Giza férjezett Dietzgen Imréné, gyermekei. Városov Károly, Dietzgen Imre, vejei. Városov Károly, Városov György, Dietzgen Nóra, ifj. Dietzgen Imre, Dietzgen Béla, unokái. És számos rokonai.

Előjáró választás volt Péterrévén e hó 3-án. A hideg idő nem tartóztatta vissza a polgárokat az urnától, mert mindenki sietett

szavazatát leadni. Közigazgatási bíró lett az érdemekben megöregedett s 24 év óta bírói hivatalát hűségesen betöltött Kelemen Mátyás helyett Molnár János veprováci. II-od bíró Bugarszki Máté. Mezőbíró Varga János pöszi. Közgyám Székács János. Rendőr esküdt Péter Imre. Esküdt Czveán Pája. Pénztárnok Buzogány Pál és ifj. Buzogány János. A választás éjjel után 2 órakor ért véget.

Vásár. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Sztapár községben a hét-főn megtartani szokott hetivásárookra helypénzfizetés kötelezettsége nélkül sertések és juhok felhajthatók legyenek.

Magyar Kaszinó Bulkeszin. Bulkeszi község itelligenciája hazafiasságtól indítva 1906. évi január hó 6-án egy magyar olvasókört alakított, melynek neve: Magyar Kaszinó. Az alakult kaszinó egyik főcéljával a magyar nyelv sikeres terjesztését tűzte ki, mert e teljesen német községben a magyarosítást ezuton véli legüdvösebben elérni. A megalakult Magyar Kaszinó tisztikara: elnök Krämer János (közgyám), alelnök Gruby Henrik, pénztárnok Brunner Károly, könyvtárnok Andaházy Ervin és jegyző Benyács Gusztáv. Adja Isten, hogy e kör hasznos gyümölcsöket teremve, hosszan virágozhassék hazánk érdekében! Üdvözlét a bulkeszi Magyar Kaszinónak!

Bácsföldváron még nem volt soha olyan nagy érdeklődés az elüljáró választások iránt, mint az idén. Kedden volt a tisztújítás és a szavazás hajnali 3 óráig tartott el. Választási elnökök voltak: Him Sándor és Vojnits Vladimir. Legnagyobb harc a bíró választás körül folyt le. Kovács Péter lett megválasztva 311 szavazattal Bottka József idős 279 szavazata ellenében. A többi elüljárók jórészt a régiék maradtak.

Háziipariszövetkezetek szervezése. A földmivelésügyi miniszter Zabik László verbászi állami elemi iskolai igazgatótanítót a megye területén létesítendő gazdasági háziipari szövetkezetek szervezésével bizta meg, mely célból a közoktatásügyi miniszter a Bács-Bodrog vármegyei gazdasági háziipar szervezése és fejlesztése érdekében Zabik Lászlónak két évi szabadságidőt engedélyezett s aki ezen feladatát közvetlen a földmivelésügyi miniszter rendelkezése szerint fogja teljesíteni.

Öngyilkosság. Gulyovics József bajai 19 éves legény ellen bűnügyben folyt a vizsgálat. Gulyovics valószínűleg félt a vizsgálat eredményétől és szerdán este kilenc órakor szülői házában felöltötte magát. A városi közkórházba szállították, hol még azon éjjel meghalt. Hátrahagyott levelében írja, hogy teljesen ártatlan és attól tartott, hogy mások keze áltál fog meghalni.

Beszűntetett kompözlekedés. A gombos-dályai gőzkompozlekedését, a jégzajlás miatt, beszüntették. Megyénknek Horvátországgal való vasuti közlekedése tehát ezidőszert csak Ujvidéken át lehetséges.

A sörtermelés emelkedése. Magyarországon szeptember hó 1-től november végéig 258,013 hektoliter sört termeltek, mely után 1.105,688 K söradót és 2.411,456 korona söradóptételeket fizettek be. Az elmúlt év hasonló időszakában a termelés csak 212,610 koronát ért el. A termelés emelkedésének megfelelően az adójövedelem 646,467 koronával emelkedett, bár a november havi termelés lényegesen kisebb volt, mint az elmúlt év november hónapjáé.

A postadíjak fölemelése. A magyar és osztrák kereskedelemügyi kormányok körében felmerült tervek szerint az új esztendő első hónapjaiban egyes postai küldemények díjait fel fogják emelni. A legutolsó felemelés négy évvel ezelőtt lépett életbe. Akkor — mint ismeretes — a belföldi levelezőlapok díját négy fillérről öt fillérré, az ajánlott levelekét 20 fillérről 25-re és a pénzes utalványok díját egyes fokozatokban ugyancsak 20 fillérről 25-re emelték. Az új postadíj fölemeléseket hivatalosan még nem hozták ugyan nyilvánosságra, de az máris bizonyos, hogy a levelek díját a belföldi forgalomban 10 fillérről tizenkettőre fogják fölemelni. Az új portó kiszabást, a négy év

előttihez hasonlóan, azzal okolják meg, hogy a 12 filléres díjjal a külföldi paritás jobban megközelíthető (Franciaországban tudvalevően 15 cent, Németországban 10 pfennig a belföldi levelek postadíja). Ezenkívül több más postaküldemény díjának a fölemelését is tervezik. A közönség előrelátható elégedetlenségének enyhítésére úgy akarnak intézkedni, hogy a belföldi levelezőlapok díját öt fillérről a régi négy fillérré szállítják le. Az új rend, a terv szerint március elsején lép életbe.

Előjáró választása Moholon mult évi december hó 28-án dr. Buday főszolgabíró elnöklété alatt ment vége. Megválasztottak: bíróvá Mátity Damjan. Törvénybíróvá Erdélyi Fülöp. Adópénztárnok Popovits Zsivkó. Községi pénztárnok Vén István. Városi gazda Jaksity Gyóka. II. esküdt Raffai József. III. esküdt Radulás Laja. IV. esküdt Varga Antal. Közgyám Stanisty György.

Wekerle ellensége. Garán van egy ember, akit az egész falu miniszterelnöknek szólít azért, mert neve teljesen azonos Magyarország egykori miniszterelnökével. Léven a neve: Wekerle Sándor. Tubity, ugyanottani gazdaember pedig nagyon haragszik a garai miniszterelnökre és a mult hét egyik éjszakáján ostrom alá fogta Wekerle Sándor házát és összes ablakait betörte, kerítését, utcai kapuját megrongálta. A károsult Wekerle a bajai bíróságnál tett bünfényítő feljelentést a haragos Tubity ellen.

Az ujvidéki I. kiházasítási kölcsönös segélyegylet folytatólag a következőket vette fel tagokul: Temerin: Nagyidai Katalin, Hornyik Verona, Horváth Jusztina, Horváth Treszka, Bercsenyi Julianna, Varga Borbála, Zavarkó Mari. Petróc: Benik Zsuzsanna, Melich Anna. Opázua: Sas Anna, Sztupavszki Kata, Krupinszki Erzsébet, Barnak Zsuzsa, Fillip Anna, Macho Zsuzsa, Mengyan Katalin, Kaszács Anna, Víz Judit, Kaviczki Erzsébet. Bácsfeketehegy: Szeibert Erzsébet, Bitlingmayer Margit, Blum Margit. Piros: Vad Zsófia. Öcsöd: Ránay Lidi. Nagybaracska: Szabó Teréz, Turschl Julia. Bácsföldvár: Galbács Mari és Agó. Sztarcova (Pancsovánál): Schmoll Veronika. Kélpény: Kroszlák Anna, Csányi Kata. Ujvidék: Németh Katica. Ezek legtöbbszörre a 4. csoportba lettek felvéve. Kifizetve lettek: 600 koronával: Sipiczki Erzsébet Opázua, Mosó Róza Zsabya. 400 koronával: Hloda Mária Opázua, Barnak Anna, Patyik Anna Ujvidék. 300 koronával: Barnak Anna ifj. Opázua, Eidenmüller Janka Kiskér, Tatliak Kata Petróc. 250 koronával: Exler Erzsébet Ujvidék. 200 koronával: Lang Erzsébet Ujjázua, Antolics Manda Pétervárad, Polacsek Karolin Boecsin, Ivanovics Magdolna Militics, Uri Verona Temerin, Liptak Anna Bácsujfalu. 100 koronával: Csinesurák Kata Pincéd, Hironimus Magdolna Pancsova, Lemli Kata Militics. Iratkozni lehet helyben Ránay Sándornál Szeder-utca.

Leányrablás. Egy magyarkanizsai gazdának 100 láné földje és egy szép leánya van. Körmöczi Istvánnak, egy fiatal paraszt legénynek fájt a foga a vagyonra is, meg a leányra is. Miután a jómódu szülők a szegény legénynek nem akarták a leányt odaadni, Körmöczi éjjel fiakkeren megszöktette a leányt és elvitte Suplyákics Ádám szállására. A leány apja két csendőrrel üldözöbe vette a szökevényeket és a szálláson meg is találta őket. Így esett el a legény a lánytól is, meg a — 100 láné földtől is.

A hadügyminiszter rendelete. A közös hadügyminiszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében a katonai kórházakban elhelyezett legénység állapotáról hozzátartozóik külön e célra készült zárt levelezőlapokon esetről-esetre értesítendőek. Minden kerületi parancsnokság évente 2000 ilyen zárt levelezőlapot kap.

Hungária-fürdő (Zombor, Basatca 1. sz. a gimnázium főbejárataival szemben) mindennap reggeli 6 órától kezdve esti 6 óráig a nagyközönség rendelkezésére áll. Urak részére mindennap délig, kedden csak délelőtt 9 óráig, kedden és szombaton délután; — hölgyek részére hétfő, szerda és péntek délután, valamint kedden d. e. 10 órától délig;

diákok részére kedden délután. Gőzfürdő-jegy 1 kor., kádfürdőjegy 1 kor. 20 fillér, diákjegy 40 fillér, mely utóbbi csakis kedden délután vehető igénybe. Telefon a fürdőben.

„**Antidol**“ a legjobb gyógyszer fejfájás, ideges fejfájás és nátha ellen, a szert nem kell bevenni, néhány csepp a tenyéren eldörzsölve s használati utasítás szerint belélegezve, azonnal megszünteti a bajt. Sok ezer ember használja s mindenki csak jót mond róla. Kérdezze ismerőseit: hogy használta-e már az „Antidol“-t? amely, nagyszerű hatásáért aranyéremmel lett kitüntetve. Egy üvegecske ára 1 kor. 20 fillér, és 35-ször felhasználható el vele fejfájását. Kapható Zomborban: Tarczay István és Temesváry József gyógyszerárjaiban. 20—6

Művészet — Irodalom.

Tisza István grófról egyik kitünő megfigyelő előkelőség azt mondta, hogy „a gróf egyénisége általános körvonalaiban egészen Alkibiadesznek felel meg. Ennek a híres görög férfunak az élettörténetét az Endrei Zalán-féle „A Világ Történelme“ e heti száma kezdi el és a szokott kellemes, szórakoztató, könnyű előadásban bemutatja a híres férfi lelkét és érdekesen írja le a kort, amelyben Alkibiadesz élt. Kívánatra a munkából mutatóványt ingyen és bérmentve küld „A Világ Történelme“ kiadóhivatala, Budapest, VI., Aradi-utca 8.

Az Amatőr karácsonyi albuma. Diszes, szebbnél-szebb hazai és külföldi képekben és cikkekben gazdag, meglepően tartalmas és a rendesnél is jóval nagyobb szám az Amatőrnek ez idei karácsonyi albuma. Miként az előzők, úgy ez a szám is legott meggyőzi az olvasót, hogy a fiatal lap teljesen hivatásának magaslatán áll. Éppen ezért tehát teljes joggal számíthat a hazai amatőrfényképezőknek, a szakfényképezészeknek és a szép iránt lelkesedő műbarátoknak legnagyobb támogatására. Erre már az a törekvése is érdemesíti, hogy az amatőrök minden vágyának, művészeti törekvéseiknek lelkes szöszölője, érdekeiknek pedig éber őre. Az Amatőr karácsonyi számának tartalma a következő: Kohlman Artur dr.: A magyar amatőrök országos szövetségének programja. — Láng Andor: Hogyan vegyünk részt kiállításokon. — Támadás „Az Amatőr“ ellen. — Aegrotus: A germahizáló Photo-Club. — L. A. és R. A.: A foto-irodalom pártolása. — Szeghalmy Gyula: III. Filmekről. — Kohlman Artur dr.: Látogatás a Lechner gyárban. — Thomas Romanesco után Fejér Imre: Mit tegyünk az amatőr karácsonyi asztalára? — König dr.: A színes fényképezés, különös tekintettel a másolási processzusra. — Fényképezési eljárások. — Hazai krónika. — Külföldi krónika. — Kohlman Artur dr.: Karácsonyi számunk (képeinkről). — Különlélek. — Láng Andor: Könyvekről. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések. — Az Amatőr előfizetési ára negyedévre 3 kor. 50 fillér. A kiadóhivatala Budapesten, VII., Király-utca 89. szám alatt van.

A „Vasárnapi Ujság“ január 7-iki, ez évi első száma a szokottnál nagyobb terjedelemben, s bővebb tartalommal jelent meg, 30 képpel. Címlapját Neogrady Antal hangulatos téli képe díszíti; szépirodalmi tartalmát Mikszáth Kálmán humoros tárcacikke, „A tökéletes könyv“, Szikra (gróf Teleki Sándorné) „A pénz“ című hangulatos elbeszélése, Vértessy Gyula s Lampérth Géza versei s a „Regénytár“ melléklet most kezdődő új közleményei, Molnár Ferenc „Rabok“ című ere-

deti regénye s Rostand-nak, a „Cyrano de Bergerac“ szerzőjének költői drámája, „A samariai asszony“ teszik teljessé. Az utóbbi két közleményt képek is ékesítik. Mattyasovszky Béla cikke a Jáva szigeti Teugger hegységről, három, a helyszínéről magával hozott szép képpel, Pataky László és Cserna Károly egy-egy művészi hatású rajza, egy „Tiltott élvezet“ című kedves genre-kép, cikk s 3 kép a hadiszerek szállításáról háboru esetén, orvosi cikk a Kacsó-ról, tárcacikk a hétről, Gineverné György Ilona cikke (5 képpel), a „Makrancos hölgy“ londoni előadásáról, a Petőfi-Társaság 3 új tagjának arcképe, báró Nyáry Albert cikke Listius Lászlóról, kalandos életű régi költőnkéről, ösvilági állatokra vonatkozó képek a földtani intézetből, képek a posta karácsonyi és újévi munkájáról teszik változatosabbá e szám tartalmát, melyhez hozzájárulnak a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Közintézetek, egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 4 kor., a „Világkrónika“-val együtt 4 kor. 80 fillér. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Az Ország címen előkelő napilap indult meg a fővárosban, mely nemzeti, magyar irányzata és előkelő tartalma révén gyors népszerűsége tarthat számot. Az Ország tiszta nemzeti hatvanhetes alapon óhajtja a válság megoldását, oly módon, hogy az a nemzeti eszme diadalával végződjék s azután az ország társadalmi és gazdasági fellendítését követeli a törvényhozástól s társadalomtól. Hive a választójog kiterjesztésének a légszelebb rétegekre, a nemzeti eszme és a magyar társadalom érdekeinek szemmel tartásával. Hive az Ausztriától való gazdasági elkülönülésnek s mindennek fölött az ország aránylagos gazdasági felvirágztatását tűzte ki céljául. Az Ország munkatársai, miként a hozzánk érkezett mutatóványzamból látjuk, a főváros legkitünőbb publicistáiból és szépiroiból fog állani, kiknek névsorából a következők feltünőbb neveket jegyeztük meg: Buday Barna, felelős szerkesztő; Abrányi Kornél, dr. Árkövy Richárd, dr. Baross János, országgy. képviselő; Bittó Dénes, országgy. képviselő; Issekutz Győző, orsz. képviselő; dr. Jancsó Benedek, Jeszenszky Pál, az O. M. G. E. titkára; Miklós Ödön, Laebne Hugó, dr. Nagy Emil, Návay Lajos, Rubinek Gyula, Szilassy Zoltán országgy. képviselők. A szépirodalmi rész munkatársai között Abonyi Árpád, Andor József (Cyprián), Geőcze Sarolta, Jakab Ödön, Krudy Gyula, Móra István, Sas Ede, Szomaházy István, Tömörkény István, Vértessy Gyula és Zöldi Márton nevét találjuk. Az Ország naponként az esteli órákban jelenik meg s másnap reggel már az ország legtovábbi részén is olvasható lesz. Gyors és kitünő hírszolgáltatásáért tehát egy nappal megelőzi az összes fővárosi reggeli lapokat. Az Ország előfizetési ára: egy évre 28 korona s kiadóhivatala Budapesten, IX., Üllői-ut 25. szám alatt van.

Színház.

Csütörtökön megismételték **Dorrit kisasszony-t** zsufolt ház előtt és általános tetszés mellett.

Pénteken jól megérdemelt elismerésben volt része Rück karnagynak, kinek jutalomjátékként került színre Verdi **Traviata**-ja. Jól megérdemelt elismerés, mert ha érte is gáncs olykor a társulat működését, zenei

vezetése mindig kifogástalan volt. Tehetséges és komoly igyekezetű törekvéseért a közönség lelkesen fogadta a karnagyot, sőt az I. felvonás után még a színpadra is kitapsolta. Ami az előadásban értékes és kifogástalan volt, az ez alkalommal is jórészt a karmester érdeme. Még a mi viszonyainkat is számba véve, az előadás a gyöngébbek közé sorolható. Dacára a szakavatott vezetésnek, a zene- és énekkar precíz és pontos működésének, a társulat hanganyaga alig kielégítő ez érzelmes, lágy hangokban bővelkedő dalmű előadására. Még társulatunk biztos zenéki primadonnájának, Hatvaninének hangján is valami indiszpozíció volt észrevehető. Az Alfréd szerepét Kozma énekelte sokkal több igyekezettel mint sikerrel. Az a lány, olvadó ének, a szerelem és féltés folyton változó zenéjű részletei nem igen vágnak a Kozma regiszterébe. Azonkívül nem tud illuziót kelteni, holott a színpadi hatásnak ez is feltétlen követelménye. Hatvani, Alfréd atya szerepében, nagy és nehéz feladatot vállalt magára. A hiányzó baritonistát pótolta szép sikerrel, bár nagyon is láthatók voltak a nehézségek, melyekkel megküzdenie kellett. A közönség II. felvonási énekéért élenként megtapsolta, miből jó rész azonban a zene számlájára irandó. Az egész nagy és nehéz vállalkozás azonban eléggé jól sikerült. Ha a napilapokban felvetett ópera staggione eszméjének kiviteli nehézségeit olvassuk, igazán nagy elismeréssel tartozunk a nyujtottakért is az igazgatónak és karmesterének, kik szűk viszonyok közt és nagy nehézségekkel küzdve ily nagyra vállalkoznak és vállalatukkal ily szép eredményt értek el.

Ködr.

A szombaton felújított **Denevér** előadásának a szignaturája röviden az, hogy Váradi (Adele) bravuros szólója kivételével az összes énekszámok, beleértve a II-ik felvonás nagyszabású és fülbemászó fináléját is, csütörtököt mondtak. A beteg Lévai helyébe beugrott Kormos Ilonát elismerés illeti ugyan nemes ambíció szülte vállalkozásáért, de ennek sikere bizony nem volt arányban a próbálkozás merészségével, mert Rosalinda szerepéhez nem elegendő a külső megjelenés hódító bája és a játék technikájában való jártasság, ahhoz alaposan iskolázott hang és a koloratura nehézségeit könnyen leküzdő fejlett énektudás is szükséges. Ha a magas C-nek, mint nőcsábító és bolondító eszköznek a hatalma a Kozma-féle kiadásban kulminálna, akkor Eisenstein férj uramék nyugodtan alhatnának, mert az olyan nyers modorban elpattogtatott énekkel még a szobaleányt sem szedhetné le a lábáról a világnak egyetlen egy tenoristája sem. Haraszti cernavékonyasága hangocskájával az Orlovsky herceg Chacun a son goût refrains dalát ugyszólván elsikkasztotta, anélkül, hogy ezt a hiányt játékával kellőképpen pótolni tudta volna. Ami ezek után az operetéből, vagy ha úgy tetszik, a vig operából még menthető volt, azt Polgár kitünő és minden ízében jellegzetes Eisensteinje, Nagy Imre pompás, harsogó derűtséget keltő Trosch börtönőre és Váradi sikkes, ennivaló szobaleánya helyezték biztonságba. Hatvani Falkejében nélkülöztük a világfői elegáns könnyedségét, Ernyei-nél (Frank) pedig csupán a jó szándékot honorálhatjuk.

Azt hiszem, nem mondok meglepetés számba menő újságot, ha krónikás tisztetemhez képest felemlitem, hogy a Lévai Berta, közkedveltségnek örvendő primadonnánk juta-

lomjátékául vasárnap színre került **Nap és hold** előadását tulzsufolt ház nézte végig. Aki csak szerét ejtette, sietett leróni a tisztelet és elismerés adóját társulatunknak e minden tekintetben kimagasló tagja iránt, aki erre a tüntetesszerű ovációra páratlan szorgalma, finom, diszkrét játékmódora és művészi színvonalon álló énektudása révén bőségesen rászolgált. Már belépésekor felzúgott a taps, mely minden egyes énekszám után egyre fokozódott, hogy aztán a fülemiléről és a csizról szóló gyönyörű dalnak tökéletes előadása után az orkán erejével tomboljon, aminek természetesen a várva-várt da capo volt az elmaradhatatlan következménye. Az ünnepezt művésznő mellett derekasan megállta helyét Kormos Ilonka, aki ezuttal nemcsak ügyes játékaival, hanem helyesen temperált énekével is tetszést aratott. Ugyanez áll, a játékra vonatkozó megjegyzés levonásával, Kozma Istvánról is, akinek terjedelmes hanganyaga talán még sohasem érvényesült oly kellemesen, mint ez alkalommal. Polgár pompásan maszkírozott és remekül alakított minisztere, Hatvani eleven Don Braserója és Nagy eredeti Don Domegez-e — mindmegannyi értékes alkatrésze volt e szépen sikerült ünnepi előadásnak.

n. -1.

Közgazdaság.

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József takarmánynagykereskedő heti jelentése Budapest, V., Nádor-utca 11.) A hetivásáron szénában és szalmában nagy behozatal és jó kereslet volt. Eladott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 2.50—3.00, muhar 3.20, alomszalma 1.50, zsupszalma 1.75, szecska 2.20 kor. per 50 kiló fuvaronként házhöz szállítva. Préselt széna 2.80—3.10, préselt szalma 1.40—1.60 kor. per 50 kiló a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaneműek: zab 7.30—7.50, tengeri 7.00—8.00, rozs 6.90, árpa 7.20 kor. 50 kilónként.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

A zombori m. kir. folyammérnöki hivatal az eddig bérben tartott helyiséget folyó évi november hó 1-ével elhagyni és más megfelelő helyiséget bérbe venni szándékozik.

A hivatal céljára szolgáló épületnek 1 rajzteremből, 5 szobából, 1 irattár, 1 szertár és egy a hivatalszolga részére szükséges lakhelyiségből kell állani: felkéretnek a bérbeadni szándékozó háztulajdonos urak, hogy a vonatkozó ajánlatukat az alulírott hivatalnál szóbelileg vagy írásbelileg megtegyék.

3-1

M. kir. folyammérnöki hivatal.

Kiadó vendéglő.

3-2 **Parcsetich Mihály** vendéglője — helyben **Rókus-utca** — május hó 1-től kiadó.

521. sz. kig. 1905.

Újabb pályázati hirdetmény mérnöki munkálatra.

Szentfűlöp község alulírott előjárósága a község utcáinak és tereinek az 1191/kgy. 1904. számú vármegyei szabályrendelet értelmében eszközendő szabályozása céljából teljesítendő mérnöki munkálatokra pályázatot hirdet és felhívja mindazon okleveles mérnököket, kik ezen munkálatokat teljesíteni szándékoznak, hogy erre vonatkozó írásbeli ajánlataikat a község előjáróságánál **f. évi január hó 15-éig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

A munkálatok magukban foglalják a szabályozási vonalak megállapítását, ezeknek a község belterületét magában foglaló s a kataszteri lépték szerint két egyenlő példányban készített térképbe leendő berajzolását, a szabályozási vonalak fix, törési és találkozási pontjainak karókkal való megjelölését, ugy a szabályozási vonalak folytán a közterületekből és illetve magántelkekből foglalandó és elmetszendő területek térnagyságáról háztételekénti kimutatásnak 2 példányban leendő elkészítését.

A munkálat teljesítéséhez szükséges kézi s esetleges írás munkálatát a község, az összes szükséges anyagokat, jelző karókat vállalkozó köteles szolgáltatni.

A szabályozandó utcák hossza mintegy 7700 méter.

Megjegyezzük, hogy csakis okleveles mérnökök pályázhatnak és hogy a munkálattal megbízandó azt személyesen tartozik teljesíteni.

Szentfűlöpön, 1906. január 4-én.

Gyarmathy Ferenc, Eichinger Márton,
jegyző. bíró.

Szálloda átvétel

Apatinban.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Apatinban a SCHÖFFER-féle szállodát bérbe vettem s azt a mai igényeknek megfelelően berendeztem és azt **február hó 1-én megnyitom.**

Az előnyösen ismert zombori ELEFÁNT szállodában szerzett bőséges tapasztalataim és több mint 18 évre terjedő gyakorlatom elegendő biztosítékot nyujtanak arra nézve, hogy t. vendégeimet legteljesebb megelégedésükre fogom kiszolgálhatni.

Kitűnő ételekről és italokról gondoskodom. 2-2

Magamat a n. é. közönség jóindulatába és pártfogásába ajánlva, maradok kiváló tisztelettel

Lindenmayer János,
az apatini SCHÖFFER-féle szálloda bérlője.

„HUNGÁRIA“

== GÖZ- és KÁDFÜRDŐ ==

= Basa-utca 1. sz., gimnáziummal szemben, =

m e g n y i l t.

FÜRDŐ ÁRAK:

gőzfürdőjegy 1 korona,
kádfürdőjegy 1 kor. 20 fillér,
diákjegy 40 fillér,

mely utóbbi csakis csütörtökön délután vehető igénybe.

A fürdő reggeli 6 órától esti 6 óráig van nyitva. *—5

KIADÓ LAKÁS.

Apatini-ut 37. számú
sarokház 5 szoba és
mellékhelyiségeivel
folyó évi május hó
1-től kiadó.

— BŐVEBBET —

SCHLACHTER JÓZSEF
tulajdonosnál.

Szőlőbirtokosok figyelmébe.

Ajánljuk igen szép egyenes és vastag hasított **tölgyfa-szőlőkaróinkat** 5 és 6 láb hosszban minden mennyiségben és a legolcsóbb árak mellett.

Ugyszintén **sürgönyoszlópainkat** 7 és 8 méter hosszúságban komlótermelés és más célokra.

Ernst János és Roth

10-1 fanagykereskedők Ujvidéken.

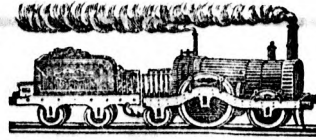
A Pesti Hazai Első

Takarékpénztár-Egyesület

által kibocsátandó sorsjegyekre előjegyzéseket az eredeti ár és feltételek mellett máris elfogad

KUNETZ MÓR,

bank- és váltó-üzlete SZABADKÁN,
osztálysorsjegy főelárusító. *—1
Teljesen költség nélkül felvilágosítással szívesen szolgálók.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

ÉRVÉNYES 1905. ÉVI OKTÓBER HÓ 1-ÉTŐL.

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Vissza			
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	
7.00	7.15		1.55	3.20	10.10	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	5.45	9.50	1.00	6.55		10.00	
10.15	12.37		6.15	6.36	4.22	érk.	SZABADKA	ind.	11.50	5.05	9.51	1.52		6.37	
	1.26	4.15		6.48	5.32	ind.	SZABADKA	érk.	10.58	7.23	9.39	1.26	9.08		
	1.56	4.43		7.10	6.01		Csantavér		10.26	6.53		1.02	8.18		
	2.21	5.09		7.25	6.27		Bács-Topolya		10.02	6.31	9.07	12.41	7.31		
	2.47	5.36		7.42	7.05		Hegyes-Feketehegy		9.31	6.02		12.14			
	3.07	5.55		7.55	7.27		Verbász		9.06	5.37	8.39	11.57			
	3.28	6.17			7.46		O-Kér		8.41	5.13		11.39			
	3.45	6.34			8.13		Kiszács		8.21	4.54		11.21			
	4.06	6.55		8.37	8.34	érk.	UJVIDÉK	ind.	7.46	4.57	7.56	11.00			

Oda				Baja—Ujvidék				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.
	4.00	7.12	1.15	ind. BAJA	érk.	9.15	3.23	6.50			
	4.11	7.22	1.25	Baja-szállásváros		9.08	3.15	6.42			
	4.25	7.35	1.38	Vaskút		8.53	2.59	6.26			
	4.51	8.00	2.01	Gara		8.32	2.37	6.00			
	5.09	8.17	2.16	Pigycsa		8.17	2.17	5.35			
	5.37	8.45	2.39	Sztanisics		8.00	1.57	5.12			
	5.56	9.03	2.56	Gákova		7.36	1.28	4.40			
	6.15	9.22	3.14	Nenadiás		7.15	1.08	4.16			
	6.25	9.32	3.23	érk. ZOMBOR (étk.)	ind.	7.05	12.57	4.05			
	6.51		3.51	ind.) ZOMBOR (étk.)	érk.	6.20	11.20				7.00
	7.07		3.57	Zombor-vásártér		6.13	11.13				6.52
	7.16		4.07	Fernbach-szállás		6.04	11.04				6.41
	7.30		4.16	Zsárkóvár		5.56	10.56				6.32
	7.49		4.30	O-Sztpár		5.42	10.42				6.15
	8.10		4.49	Bresztóvár		5.27	10.28				5.51
	8.35		5.12	Hódságh		5.02	10.02				5.21
	8.46		5.37	Parabuty		4.43	9.45				4.43
	9.00		5.51	Paraga		4.22	9.25				4.10
	9.16		6.09	ind. GAJDOBRA	érk.	3.46	9.07				3.26
	9.30		6.23	Bulkesz		3.32	8.55				3.11
	9.45		6.38	Petrovács-Glozsán		3.21	8.44				2.59
	10.10		7.03	Futtak		2.52	8.16				2.20
	10.31		7.25	érk. UJVIDÉK	ind.	2.27	7.51				1.40

Oda				Szabadka—Dálya				Vissza			
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.
5.00	2.02	6.50	6.55	ind. SZABADKA	érk.	6.50	9.41	12.59	10.35		
5.25	2.26		7.25	Tavankút		6.17		12.37	10.09		
5.45	2.46	7.19	7.53	Bajmok		5.53	9.11	12.20	9.51		
6.16	3.17	7.41	8.32	Nemes-Militics		5.02	8.46	11.44	9.10		
6.30	3.31	7.53	8.50	érk. ZOMBOR	ind.	4.40	8.35	11.27	8.51		
7.28	4.00	8.13		Prigl.-Szent-Iván			8.14	10.55	8.14		
7.42	4.18	8.23		Szóna			8.04	10.37	7.53		
7.54	4.24	8.33		érk. GOMBOS	ind.		7.55	10.25	7.40		
9.18	5.25	9.13		ind. ERDŐD	érk.		7.20	9.17	6.03		
9.30	5.37	9.23		érk. DÁLYA	ind.		7.09	9.05	5.50		

Oda				Szabadka—Ó-Becse				Vissza			
v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.
	4.40	1.32		ind. SZABADKA	érk.	8.34	5.25				
	5.08	2.00		Békova		8.07	4.58				
	6.19	3.21		érk. ZENTA	ind.	6.40	3.40				
	7.47	5.27		Ada		5.26	2.19				
	8.10	5.42		Mohol		5.05	2.02				
	8.30	6.02		Bács-Petrovoszellő		4.39	1.37				
	8.56	6.28		érk. ÓBECSE	ind.	4.10	1.10				

Oda				Ó-Becse—Ujvidék				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.
4.40	9.50	4.25		ind. Ó-BECSE	érk.	6.55	12.43	7.44			
5.05	10.21	4.49		Bács-Földvár		6.33	12.16	7.22			
5.27	10.48	5.10		Csurogh		6.15	11.47	7.03			
5.49	11.22	5.32		Zsablya		5.50	11.18	6.37			
6.04	11.45	5.47		Gospodince		5.31	10.44	6.21			
6.30	12.24	6.11		Temerin		5.14	10.20	6.04			
6.39	12.36	6.20		Járek		4.58	9.50	5.46			
6.53	12.53	6.34		érk. VASKAPU	ind.	4.43	9.31	5.31			
7.01	1.07	6.36		ind. VASKAPU	érk.	4.42	9.24	5.23			
7.25	1.35	7.00		érk. UJVIDÉK	ind.	4.17	8.55	5.00			

Oda				Ujvidék—Vaskapu—Titel				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.
6.37	5.10			ind. UJVIDÉK	érk.	6.00	3.01				
7.00	5.38			érk. VASKAPU	ind.	5.33	2.38				
7.05	5.50			ind. VASKAPU	érk.	5.28	2.33				
7.31	6.24			Káty		5.06	2.15				
7.42	6.38			Tiszakálmánfalva		4.43	1.56				
7.57	7.00			Kovil-Szent-Iván		4.25	1.41				
8.11	7.18			Vilova—Gardinovee		4.04	1.26				
8.24	7.34			Lok		3.48	1.14				
8.37	7.50			érk. TITEL	ind.	3.32	1.00				

Oda				Hegyes-Feketehegy—Palánka				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
6.59	3.05	7.47		ind. HEGYES-FEKETEHEGY	érk.	5.49	11.54	5.30			
7.21	3.31	8.07		Telecska		5.29	11.28	5.09			
7.42	3.57	8.28		Kula		5.18	11.14	4.57			
7.53	4.10	8.38		Béla-puszta		4.56	10.49	4.37			
8.06	4.37	8.51		Torzsa		4.44	10.34	4.26			
8.32	5.07	9.15		Deszpot-Szt-Iván—Pivnica		4.31	10.09	4.03			
8.49	5.28	9.31		Szilbás		4.06	9.38	3.45			
9.21	6.14	9.42		GAJDOBRA		3.55	9.25	3.37			
9.53	6.50	10.13		érk. PALÁNKA	ind.	3.20	8.18	2.41			

Oda						Szeged-Rókus—Szabadka						Vissza					
szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	tv. sz. sz.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.		
3.05	8.10	11.30	4.35	6.30	8.15	ind.	SZEGED-ROKUS	érk.	7.06	10.54	2.51	7.53	12.12				
3.32	8.27	11.46	4.51	6.57	8.33		Rószke		6.51	10.40	2.37	7.39	11.57				
3.36	8.42	12.00	5.06	7.28	8.49		HORGOS		6.38	10.28	2.25	7.27	11.44				
3.50	8.55	12.13	5.19	7.51	9.04		Királyhalom		6.25	10.16	2.13	7.15	11.31				
4.05	9.08	12.28	5.33	8.12	9.25		Palics		6.13	10.05	2.02	7.04	11.18				
4.17	9.19	12.40	5.44	8.31	9.38	érk.	SZABADKA	ind.	6.00	9.54	1.51	6.53	11.05				

JEGYZET. Az osztó drótdél ragadt 5 óra 50 percig tartott átjárt 100 kocsizással kiterjedt hatáskörűnek vannak nyomatva. A menetrend baloldali számai feljebb, a jobb oldali pedig alulról feljebb olvassandók.

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM : 18.

B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓHIVATALA.

Bittermann Nándor és Fia
Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, táncvigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar, dalmát, szerb és német nyelven készíttetnek

osinos és izléses kiállításban.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.